

SLOVENSKI NAROD.

Izahaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogorske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petiti-vrate po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Rudolfa Kirbiša hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativno stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za vse leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.	

S pošiljanjem po pošti velja:

Za vse leto	15 gld. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Upravnništvo „Slov. Naroda“.

Govor poslanca Božidara Raiča,

govorjen v deželnem zboru Graškem dne 15. decembra 1885.

Ko sem prečital „Poročilo“ štajerskega deželnega odbora nasvetujočega ustanovljenje učiteljske stolice za verouk v zvezi s slovenskim poukom na deželnem nižem gimnaziju v Ptujju, obletela me je nehote misel, ka je visoki deželni odbor glede na ta gimnazij opustil svojo dolžnost spolniti, ka je posvedočil očuhinstvo proti temu učilišču na Spodnjem Štajerskem; ka je ovadil svojo ustrojvalno omedlovico, vsaj sam priznava, ka po minovših 16 letih ondešnja veroučna stolica ni bila stalno ustanovljena, nego oskrbeval je isto vedno prestavljan bivši veroučitelj; ka pouka v slovenskem jeziku dosle ni vršil oblično usposobljen učitelj, ka se je vsled nameščanj in premeščanj razplela nepravilnost, vsled katere sta ondi dva prirodopisca učiteljevala, katerih jeden še sedaj oskrbeva slovenski jezikovni pouk. Jeli trebalo več nego 16 let, da se na tem učnem zavodu postavno uredé poučne razmere? — V 7. sednici štajerskega deželnega zbora dne 22. septembra 1884 pri vprašanji glede na nameščanje učiteljskih služeb na deželnem nižem gimnaziju Ptujskem s profesorji, kateri ne znajo slovenski, bilo je tudi mimogrede omenjeno, ka še slovenski jezikovni pouk, kateri je od postanka tega učnega zavoda zvečine prepuščen računskim in prirodopisnim učiteljem, pogreša izprašanega strokovnjaka; na kar je deželni odbornik dr. vitez pl. Schreiner odgovoril naslednje: „Ka deželni odbor znanju slovenskega jezika od strani učiteljev na Ptujskem gimnaziju prisoja dostojno važnost. Ako kljubu temu pouka v slovensčini ne more vršiti izprašani strokovnjak, tako itak gotovo ni iskati vzroka morebiti v nedostatku dobre volje od strani deželnega odbora, nego v jako malem številu takih izprašanih strokovnjakov.“

Trditev, ka imamo samo jako malo število izprašanih strokovnjakov za slovenski jezikovni pouk, nikakor ne velja, ker za to stroko zmoremo v tem hipu toliko usposobljenih učiteljev, ka bi zadovoljili vsem na Slovenskem nahajajočim se srednjim učiliščem. V slučajih, ako bi deželni odbor razpisal to učiteljsko stolico, mogel bi v Gradci razpolagati s petimi za ta učni predmet izprašanimi ponudniki, jeden čaka na Dunaji za službo, a jeden je suplent na gimnaziju v Ljubljani. Pri tej priliki spominam

deželni odbor na to, ka so nekokrat oglasili se trije slovenski prosilci za Ptuj, in med temi tudi dva učitelja usposobljena za slovensko jezikovno stroko, ali jih prošnje ostale so brez uspeha. Dotična šolska oblast, oziroma deželni odbor imel bi bil najugodnejšo priliko svojo dobro voljo pokazati pri razpisu dveh učiteljskih služeb, kateri ste bili letos nameščeni, slavno pokazati. Ali je deželni zbor kda razpisal to učiteljsko mesto v zvezi z latinščino in grščino? Ne! zakaj tore prazni izgovori in rušljive trditve?

Akoprem je deželni odbor uže lani bil opozorjen na to nepravilnost, nahaja se tekoče šolsko leto spet pouk slovenskega jezika v rokah prirodopisčevih, kar je toliko pogubnejše, ker niti deželni šolski nadzornik, niti jednostavno usposobljeni ravnatelj iz Tirolskega neta sposobna nadzorovati tega učnega predmeta. Tak postopek popričuje zapostavljanje in navlaščno oviranje točnega naučenja materinščine pri velikej večini slovenskih učencev ter se protivi postavnim propisom poučevanja.

Po minovših 16 letih dozdeva se, ka je deželni odbor voljen popraviti zastarele napake in pogreške, ker nasvetuje, da se ustanovi učiteljska stolica za verouk v zvezi s slovenskim jezikom, da se tako učiteljstvo na Ptujskem gimnaziju spravi v pravilno stanje, kar hoče reči, učiteljstvo na tem učnem zavodu ima sestavljeno biti s 7 učiteljev, ravnatelja in verstvenika vštévši. Deželni odbor shodil si je dotično privoljenje od c. kr. deželnega šolskega svéta za to odločbo.

Ta poskus po mojem mnenji ni srečen. C. kr. deželni šolski svet naglašuje, ka bi po računu, učinjenem v poročilu pravilno dovolj bilo sedem učiteljev in poleg tega bi deželna zaklada primerno štedjena bila. Skladam se, pa ozkosrčna borba za štedjenje v tem slučaju, kder ide samo za majceno korist Slovencev, dalo bi se uspešno na naslednji način dognati.

Pouk v risanju, kateri na teden jemlje 15 poučnih ur, naj bi se kot obvezni poučni predmet povse odpravil, ker provzročuje velike stroške (1800 gl.) in je pri groznem obloženju učencev skoro nemožen. Stavimo priliko: na akademiskem gimnaziju Dunajskem poučuje se v I. razredu 23, v II. 23, v III. 24, v IV. 25 ur, na višjem gimnaziju v Dunajskem Novem mestu v I. razredu 22, v II. 23, v III. 24, v IV. 25 ur, v Ptujju pa v I. razredu 30, v II. 28, v III. 30, v IV. 30 ur na teden; pri čemer je še treba pomisliti na grozno težkočo, katera slovenske učence s tem tlačí, ka se jim ne razkladajo učni predmeti v materinščini, nego v tujem, njim menj razumljivem jeziku, in v tem se morajo svoje naloge učiti. Razgled 26 gimnazijskih letnih poročil kaže, ka je pouk v črtanji (risanju) kot obvezni predmet na četririh gimnazijih, in sicer na občinskem višjem gimnaziju Mariabhilf na Dunaji, na II. nemškem gimnaziju v Brnu, v Rudolfovem in pri sv. Hipolitu, pretežno z realističnim pravcem, na večirih gimnazijih je svoboden poučni predmet in spet na drugih se celo ne uči, kar bi se tudi povse naj zgodilo na deželnem gimnaziju v Ptujju in sicer toliko lože, ker je deželni odbor v nekem svojih poročil naravnost rekel: „ka se namreč učenci z realističnim pravcem v Ptujju skoro vsevsema pogrešajo. Po takem znebil bi se zavod jednega učitelja in pridobljeno bi bilo 15 učnih ur na teden. Nadalje navajam, ka je risanje na gimnazijih priznано od najviše poučne oblasti kot neobvezni učni predmet. Ministerska naredba od dne 9. avgusta 1873, št. 6708, s katerim se učni črteži za risanje uva-

jajo v učilišču, stoječa v področji deželnih šolskih oblastev. Učni črtež za risanje na realnih gimnazijah veleva:

(Neobvezni pouk v gimnazijah ima po možnosti težiti za istim smotrom.)

Nadalje odločuje državnega ministerstva ukaz od dne 27. aprila 1867, st. 1763 . . . glede na veljavo naprednega reda iz risanjskega pouka na realnih gimnazijih, kakor glede na vprašanje, na koliko ima veljati črtanje prosto rok na teh zavodih kot obvezni predmet:

Pod 2. „Črtalni pouk, kateri je v obeh najnižjih razredih za vse dijake popolnem skupni, ima veljati za vse učence teh razredov kot obvezni predmet, a v III. in IV. razredu za one učence, kateri se poprimejo realističnega pravca, a za one, kateri hode za gimnazijskim pravcem, ima se kot svobodni učni predmet smatrati. V Ptujju pa, kjer je že pred 5 leti realni nižji gimnazij bil spremenjen v nižji gimnazij, čepiri se risalni pouk po vseh četririh razredih kot obvezni poučni predmet!

„Načrt za ustrojbo“ avstrijskih gimnazij in realk, s previšnjim privoljenjem dne 16. sept. 1849, državni zakonik 1849, str. 711, ukazuje, ka v §. 18 pod št. 1, 2, a—c naštetih učni predmeti gimnazijski so obvezni predmeti za vse redne učence: verstvo, latinščina, grščina, materinski jezik, zemljepisje in zgodovina, računstvo, prirodopisje, siloslovje, modroslovna propedeutika.

Risanje, petje in telovadba naj se uvedejo po potrebi in možnosti na posamnih gimnazijah.

Nepostavno je tedaj, ako je risalni pouk na deželnem nižem gimnaziju v Ptujju kot obvezni učni predmet po vseh četririh razredih in ka dežela učitelju, ki nema srednješolskih nauk, za 16 tedenskih učnih ur, akoprem bi vsled ministerske naredbe od 22. oktobra 1874, št. 14594, moral učiti do 24 ur, daje plačo 1800 goldinarjev. Tukaj bi bilo na pravem torišči vprašanje, je li Ptujski deželni nižji gimnazij oskrbovališče učitelju, kateri ne zadovoljuje postavnim zahtevam . . .

Vsled poročila želi odbor, da se v nekej dobi ravnatelju omogoči poplekšica od učnih ur. Ravnatelj ima po ministerskem ukazu od dne 16. septembra 1885, št. 10497 na višem gimnaziju na teden poučevati 5—8, a na nižem gimnaziju 10—14 ur. Lani je učil ravnatelj deželnega nižega gimnazija Ptujskega v I. polletji 7, v II. polletju 11 ur. Od česa tore poplekšica? Nekoliko več izpita in znanje slovenskega jezika bi pač bilo potrebno, da ne bi prepal v greh nekaterih nemških ravnateljev na Slovenskem, kateri pri sprejemanji učencev v gimnazij krepko naglašajo, ka oni slovenski učenci, kateri se dajejo za Nemce vpisovati, imajo na teden 2—3 ure poplekšanja v šolskem polletju. Ne li tak postopek hudičevu barantanje z narodnostjo naše slovenske mladeži od strani nemškotirolskih ravnateljev na slovenskej zemlji?

Deželni odbor tudi resni: ukoslovni obziri priporočajo verouk in slovenski jezik zjediniti v roki jednega učitelja. Čudno je pri tem, ka najviša naučna uprava do tega hipa ni naletela na to tajnost! — Po detovodnem razumevanji zlikujejo ukoslovni obziri, da vsak ravnatelj in vsak profesor v srednjih učiliščih na Slovenskem popolnem zna slovenski, ker brez tega znanja je več pouk, izlasti v nižih razredih za slovensko mladež brez uspeha. Obilno mero brezobraznosti ovaja, kdor se daja nameščati na učiliščih, kder je treba razumeti materinski jezik učencev naše narodnosti, in vzmožena

je brezobzirnost onih oblastev, katera izvršuje taka nameščenja. Res se pravi: poučni jezik je nemški, — nemški je, ali v nasprotju z državnim osnovnim zakonom, v nasprotju z detovodskimi načeli; posilstvo je — nedostojno visoko naobraženega naroda, čegar posamni udje in renegati to ogromno krivico vrše na nas Slovenceh.

Pred večimi leti imeli smo pojedine veroučitelje, kateri so poleg verouka usposobili se tudi za slovenski jezik, kar je sedaj vsled novih izpitnih določeb jako težavno in za duhovnika dovršivega bogoslovje skoro nemožno. Na poresnitev tega usojam se opozoriti na najnovejše dotične propise.

Propisi o izpitu učiteljskih ponudnikov za avstrijske gimnazije in realke (Ukaz c. k. ministra za bogočastje in nauk od dne 7. februarja 1885, št. 2117, na podlogi prejšnje odločbe od dne 1. februarja 1884) — ukazuje v členu II.: „Prijava k izpitu,“ ponudnik ima priložiti k svoji prošnji b) odhodnico od vseučilišča, katera potrjuje zakonito vedenje in kaže, ka je najmenje četiri leta prebil na vseučilišču, in od teh konci tri na modroslovskem oddelku kakor redni slušatelj in se v tej dobi bavil s svojimi strokovnimi nauki.

Vsak ponudnik te vrste mora se vsako poltje izkazati, ka je najmenje 10 ur na teden poslušal predavanja.

Članek VI — „Skupine izpitnih predmetov“ veleva, ka se iz poučnega ali kakega deželnega jezika le v zvezi s klasičnima jezicoma more izpit polagati in sicer

- klasično jezikoslovje to je latinski in grški jezik in slovstvo kot glavni stroki, k temu poučni jezik kakor pristroka;
- nemški jezik ali kak drugi deželni jezik (poučni jezik) kot glavna stroka, k temu latinščina in grščina kot pristroki. — Tukaj o skupini veronauk in slovenski jezik ni govora.

Kan temu poročilu in predlogu deželnega odbora je, nameščenje izprašanega učitelja iz slovensčine odlagati do nikolega. Ponudnikov izprašanih iz verstva in slovenskega jezika nemamo, in jih najbrže ne bodemo več imeli, pač pa razpolagamo z usposobljenci za slovensčino, grščino in latinščino. Vsled tega drznem se namesto odborovega, oziroma poučnega odseka predloga naslednja nasveta priporočati na sprejem:

Visoki deželni zbor rači sklenoti:

- Obvezni pouk v risanju na deželnem nižem gimnaziju v Ptujju naj se odpravi;
- Naj se za deželni nižji gimnazij v Ptujju postavno razpiše učiteljska stolica za slovenski jezik v zvezi z latinščino in grščino ter se redno namesti

Vsi, tudi konservativni Nemci glasovali so proti nam. Jemlje se na znanje za bodoče stopanje.

Deželni zbor kranjski.

(VI. seja dne 14. decembra 1885.)

(Konec.)

Poslanec Klun omenja, da je tudi v Ribniški in Kočevski dolini jednaka potreba, da se vode primerno uravnajo, požiralniki odpró in izčistijo itd. Povodnji so v teh krajih čedalje večje in obilnejše, požiralniki pa čedalji manji. Čiščenje se pač zakazuje, ne izvršuje se pa ne, z žag voda odnaša žaganje, ki zamašuje požiralnike. Kar se je storilo v navedenih krajih, zgodilo se je pod francosko vlado, katera je ukazala zidati mostove in izkopati struge, da se je voda odtekala. V Ribniški dolini bi se voda prav lahko spravila naprej, pa bi naredila na Kočevskem potem več škode, ko slej. Treba tedaj skupnega preudarjenega načrta, po katerem naj bi se voda ob jednem spravila iz obeh dolin in se isti odprla naravna pot proti Kolpi. Poslanec Klun nasvetuje naj si jednako kakor za Planinsko dolino skrbi i za Ribniško in Kočevsko.

Poslanec Pakiž naglašá veliko škodo, katero trpi Ložki potok pa Dobropoljska občina, Srednja vas in okolica Rašiče po vodah. Govornik potem podrobno opisuje, kako ogromno škodo imajo ti okraji na poljskih pridelkih, repi, korenji, krompirji, itd. konečno izreka željo, naj bi se tudi ti okraji omenjali v predlogu.

Poslanec dr. Doleneč se strinja popolnem s predlogom odsekovim in opozarja v tej zadevi na razlaganja dr. Krausa. Vode bi se imele odpeljavati tako, da ne bi škodovale Ljubljanskemu polju in barju. Predno bode to mogoče izvršiti, preteklo bode

pač še mnogo voda. A ozirati se je treba na redne vsakoletne povodnji. Te pa prihajajo vsako leto navadno v jeseni. Trinajstkrat nastopila je povodnj in nič manj, nego sedemkrat so ljudje sejali, a zmirom zaman.

V ta namen predlaga dr. Doleneč, da naj se deželni odbor pooblašča da dá vsem Nadlesk, Podcerkev in Dane iz deželnega zaklada št. IX (subvencije za uravnavanje voda) za uravnavanje potoka Oberh v Danskem logu, primerno podporo, kakor hitro udeleženci predložé načrt in se izkažejo, kako hoté sami pripomoči pri tem.

Vsprejme se predlog: Deželnemu odboru se naroča podpirati na vso moč podjetje za osuševanje kotlinskih dolin pri Loži, Cerknici in Planini, ravno tako v Ribniški in Kočevski dolini in z ozirom na državno postavo z dne 30. julija 1884 delati na to, da se bode to delo s pomočjo državne podpore kakor hitro mogoče izvelo.

Dotatni predlogi poslancev Pakiž-a in dr. Dolence vzprejeli so se tudi popolnem.

Poslanec Obreza poroča v imenu gospodarskega odseka o prošnji občine Senabor za podporo za urejevanje potoka Bele in nasvetuje, naj se ista izroči deželnemu odboru z naročilom, da občini dá primerno podporo, kakor hitro predloží načrt za uravnavo in dokaže potrebo.

Poslanec Lavrenčič topla podpira predlog, naglašajoč, da revna občina Senabor po potoku Belires trpi neizmerno škodo.

Deželni predsednik baron Winkler pravi, da so bile zaradi škod, katere provzročuje potok Bela, že preiskave in da se je sklenilo, napraviti štiri jezove. Pozneje pa se je pokazalo, da zadostuje jeden jez, kateri je veljal 1000 gld.

Da višje ležeče občine kakor Senabor tudi trpe po Beli škodo, ni bilo vladi doslej znano. Gotovo pa bode vlada uravnavo Bele podpirala, da bodo imele višječe vasi korist od nje.

Pri glasovanju vsprejme se odsekov predlog.

Poslanec Faber poroča v imenu gospodarskega odseka o prošnji okrajnocestnega odbora Kočevskega, da se okrajna cesta od Ljubljane skozi Kočevje v Črnomelj v Metliko uvrsti mej deželne ceste in nasvetuje, da se prošnja izroči deželnemu odboru.

Poslanec Šuklje naglašá, da je nujno potrebno, cestno postavo popraviti in v isto uvrstiti tudi deželne ceste, kakor so v mnogih družih deželah navadne. Revni Črnomaljski okraj je pretečeno leto 11.501 gld. izdal za svoje ceste, kar je za tak okraj strašno veliko. To breme je posebno teško, ako okraj nema od ceste nikake koristi, zato so take ceste večidelj slabe. Govornik želi, da se predloží v prihodnjem zasedanji nova cestna postava, v katero se vzprejmo deželne ceste.

Poslanec Detela izjavi, da se bode to še tekoče zasedanje zgodilo.

Poslanec Faber poroča o drugi prošnji okrajnocestnega odbora Kočevskega, da bi se še jedenkrat pregledala cestna proga Kaptol-Fara po izvedencih in nasvetuje, da se prošnja izroči deželnemu odboru. Obvelja.

Poslanec Obreza poroča v imenu gospodarskega odseka o prošnji okrajnocestnega odbora v Ilirski-Bistrici za podporo za neko popravo na Pivški okrajni cesti in nasvetuje, da se ista izroči deželnemu odboru z naročilom, ako je poprava potrebna, da dovoli v ta namen 600 gld.

Poslanec dr. Doleneč podpira predlog, a želi, da bi se dovolila večja vsota za napravo.

Poslanec Dežman nasvetuje, naj se glasi predlog tako, da se dovoli primerna svota, kar se vsprejme.

Poslanec Faber poroča v imenu odbora za deželno odborsko poročilo o obrtnih šolah in nasvetuje, da se vzame na znanje.

Vladni svetnik Hočevár izjavi, da je naučno ministerstvo dovolilo pridnim učencem Ljubljanske obrtne šole, za obiskovanje državne obrtne šole v Gradci, namesto treh, zdaj pet ustanov:

Poslanec Robič poroča o poročilu deželnega odbora v zaostankih doklad na užitinski davek in nasvetuje, ker se ne dado izterjati, da se ti zaostanki v skupnem znesku 6887 gld. 74 kr. odpišejo. Zbor pritrdi, na kar se seja sklene.

Iz deželnega zbora štajerskega.

Iz Gradca 19. decembra. [Izv. dop.]

To Vam je bila razburjena seja. Če bo tako naprej šlo, morali bodo slovenski poslanci, ka-

kor se je včasih prigodilo v ameriškem parlamentu, hoditi z revolverji k sejam, da branijo svojo čast in čast svojega naroda. Naj se obnašajo šše tako mirno in govore še tako stvarno, hitro skoči po konci kakšen tevtonski slavofag ter jim in njihovemu narodu meče surovosti v obraz. Obravnavalo se je o zakonskem načrtu zastran odškodovanja po divjačinskih škodah. Grof Kotulinsky, liberalac od pete do glave, trdi mej drugim, da sme liberalna stranka z zadoščenjem ozirati se na svoje delovanje v prid kmetskemu stanu. Le liberalizmu ima se kmet zahvaliti za odpravo tlake in desetine. (In zemljiški davek? slišijo se klici od strani slovenskih poslancev.) Vsled tega ogenj v strehi na liberalni strani. Kmet Posch (menda potome: slovenskih polžev), vodja vseh liberalnih kmetov od Semeringa do sv. Kunigunde pri Mariboru, napada kneza Lichtensteina, ki je bil predložil omenjeni zakonski načrt in mu očita njegovo prijateljstvo z najhujšimi socijal-demokrati. Sekundira mu dr. Heilsberg, kateri skuša oprati svojo stranko, češ, da ona ni kriva povišanju zemljiškega davka na Štajerskem, temuč konservativni in slovenski poslanci. (Kdo pa je na Štajerskem tako neusmiljeno visoko cenil čisti prinos? Ali neso skoro sami liberalci sedeli v komisijah, v okrajnih in v deželni?)

G. Vošnjak polemizuje proti Heilsbergu in omenja, da je liberalna stranka uvela prosto razkosanje zemljišč in s tem zakrivila čedalje huji propad kmetskega stanu. — Deželni glavar mu prestriže besedo. Vošnjak le še reče: Slovenski Štajer ima se liberalcem zahvaljevati za neizmerno visok zemljiški davek. Posch kriči, da so klerikaleci in Slovani krivi zvišanju davka. Sicer pa je lastnost slovanskega naroda, da trdi take reči, katere so z resnico — V tem hipu vzdignejo se vsi slovenski poslanci in Božidar Raič v opravičeni sveti jezi udari po mizi in vsklikne z najkrepkejšim glasom: „Jaz ne pustim žaliti svojega naroda.“ Tudi drugi slovenski poslanci vzkliknejo: „To je psovanje, razžaljitev! K redu! Prekličite!“ Deželni glavar, ko pride k besedi, meni, da Posch gotovo ni imel namena žaliti kateri narod. Posch se potem popravlja, rekoč, da je lastnost slovanskega naroda, nam dokazati, da je resnica vedno na njihovi strani. — Slovenci odločno zahtevajo, da naj prekličé.

Baron Gödel opravičuje svoje glasovanje v državnem zboru pri zemljiškem davku in trdi, da je vselej glasoval proti povišanju, on je celo nasvet stavil zastran znižanja čistega prinosa za vinograde, a ni našel podpore pri štajerskih poslancih.

Dr. Dominkuš se potem oglasi k besedi: Poslanec Posch je dejal, da je lastnost slovanskega naroda, trditi reči, katere so v protislovju z resnico. — Deželni glavar: Te besede ni izrekel. — Dr. Dominkuš: Jaz izjavljam, da se mi slovenski poslanci ne bode mu udeleževali pri obravnavah, tako dolgo ne, dokler se ne da popolno zadoščenje nam in našim rojakom. — Glavar razžaljiva beseda se ni izrekla. Pregledal pa bom stenografični zapisnik in uverjeni smete biti, da bodem grajal, ako se je kaj razžaljivega izreklo.

Slovenski poslanci so silno razburjeni, da se sme na tak suróv način žaliti ves slovenski narod. Gosp. dr. Dominkuš je kot načelnik kluba precej po seji šel k deželnemu glavarju in vnovič zahteval, da se mora Poschu izreči graja, če ne, bodo slovenski poslanci izstopili iz zbornice. Glavar se je izgovarjal, da Posch še ni izrekel celega stavka. Toda dr. Dominkuš se sklicuje na to, da je stavek vsacemu razumljiv in da je v njem teška razžalitev slovenskega naroda.

Strune v našem zboru so silno napete, ker tudi liberalna stranka ni zadovoljna z glavarjem. Da se duhovi umirijo, bode se zbor danes odložil čez praznike.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 21. decembra.

Na interpelacijo Suessa in tovarišev v **dolenje-avstrijskem** deželnem zboru zastran jezika, kateri sme rabiti česka šola na Dunaji v svojem uradovanji, odgovoril je namestnik, da je vodji te šole naročil deželni šolski svet, da se sme posluževati pri občevanji z dolenje-avstrijskimi oblastvi samo nemščine, v notranjem uradovanji in pri občevanji s stariši pa tudi učnega jezika. S poslednjo naredbo nemški liberalci neso zadovoljni in baje mislijo staviti v deželnem zboru predlog, da se česka šola na Dunaji mora tudi v notranjem urad-

nem poslovanji in pri občevanji s stariši posluževati nemščine. Potem takem bi ta šola morala izdavat tudi nemška spričevala.

Vnanje države.

Vojna komisija je že v soboto ali pa včeraj dopoludne prišla v Piroto. V kratkem bode ta komisija dovršila svoje delo in **Srbija in Bolgarija** bodeta se podvrgli njenim sklepom, ter sklenili mirje. Zastopniki velevlasti obrnili so se bili skupno do Bolgarije, ali se bode podvrгла sklepom komisije. Bolgarska vlada je odgovorila, da se bode, ker se nadeja, da se bode komisija ozirala na bolgarske zmage in sklenila, da naj se Srbi takoj umaknejo od Vidina, Bolgari pa ostavijo Piroto, kadar se bode sklenil mir. V Niši je komisija vsprejel srbski kralj. Kakor smo že povedali, je komisija izbrala laškega odposlanca polkovnika Cerruti-ja svojim predsednikom in sicer zategadelj, ker je Italija prva sprožila misel, da se odpošlje vojna komisija in je Italija lahko najbolj nepristranska, ker je najmanj interesovana na Balkanu. Sprva se je mislilo, da bode predsedoval komisiji ruski odposlanec polkovnik Kaulbars kot najstariši po činu. S tem so vlasti morda hotele Rusijo malo omečiti, da ne bi tako ovirala vsake rešitve zamotanih razmer na Balkanu, ker bi jej bile tako priznale nekako prvenstvo v komisiji. Toda Turčija je odposlala k tej komisiji generala Šakir pašo, za kar se pa sprva ni vedelo. Po tem je turški odposlanec najvišji po činu in bi po tem takem bil moral biti predsednik. To pa morda ni prav ugajalo nekaterim vlastem in znabiti je tudi to nekaj pomoglo, da so italijanskega zastopnika volili predsednikom. Izpraznenje Pirota bode pa nekoliko oviralo prebivalstvo tega mesta, ki želi, da bi se priklopilo Bolgariji. Obrnilo se je s peticijo do kneza in zastopnikov velevlastij, da bi se Piroto pridružil kneževini. Piroto se pritožujejo, kako so jih zatirali Srbi in se boje, da bi jih v prihodnje še huje. Peticijo je podpisalo 800 oseb.

Bolgari so turška odposlanca vsprejeli v Sofiji z vsemi vojaškimi častmi. Nasproti sta jim bila šla dva policijska komisarja z jednim oddelkom žandarjev na konjih. Za bivanje je vlada jima odločila hišo Hadjinovo. Pri prihodu je jima peštvo izkazalo vojaško čast. Policijski načelnik ja je vsprejel na pragu. Pred vrati njihovega stanovanja stoje častne straže. Šakir paša je že odpotoval dalje v Piroto.

Razni **srbski** listi, zlasti oficijozni „Videlo“ jako vojevito pišejo. Diplomatični krogi pa tem grožnjam ne pripisujejo nobenega pomena, ker so preverjeni, da bode Srbija zadovoljna, ako bodo velevlasti s svojim posredovanjem zanjo toliko dosegle, da ne bode izgubila nič svoje zemlje. Sicer pa tudi radikalna stranka v Srbiji jako sili, da bi se nadaljevala vojna. Po deželi nabira podpise za peticije na kralja, da bi se vojna nadaljevala, da se reši vojaška čast in preženo sovražniki iz dežele. Taka peticija došla je že kralju iz Vavleškega okrožja. Toda ne smemo misliti, da radikalci res tako žele boja. Nikakor ne, temveč s tem hočejo le kralju sitnosti delati, da bi tako prej pokopali njegov prestol.

Črnogora je preskrbela že dovolj orožja za vso svojo vojsko. Vsak Črnogorec od 16 do 60 leta je oborožen s puško po Martinijevem, Krkovem, Wenzlovem ali pa Berdanovem sistemu. Razen tega ima Črnogora šestnajst gorskih in 4 poljske baterije. — Ker Turki zbirajo vojake ob črnogorske meji, je tudi Črnogora poslala zopet tri batalijone na mejo.

Turčija je baje že popolnem opustila misel, da bi poslala vojake v **Vzhodno Rumelijo**. V poslednji okrožnici na velevlasti pravi, da bi bila mogla odposlati čete v Vzhodno Rumelijo, ker Vzhodnorumelijci neso hoteli vsprejeti njenih odposlancev, a tega ne mara storiti, ker bi utegnili imeti nevarne posledice. Kakor se čuje, se Turčija ne bi branila vsprejeti kakeršne koli rešitve vzhodnorumelijskega vprašanja, če le Bolgarija in Vzhodna Rumelija prevzameta nekaj državnega turškega dolga, in jej bodeta plačevali davek. Sploh v Carigradu jako žele, da se kmalu velevlasti sporazumejo za stran Vzhodne Rumelije. Kako se bode stvar rešila, še ni nič gotovega. Iz Londona prihaja sicer vest, da se bode najbrž knez Aleksander imenoval dosmrtnim vzhodnorumelijskim generalnim guvernerjem, katero dostojanstvo bi bilo dedno. Od družih strani se pa javlja, da ta vest ni popolnem verojetna, vsekako je še prezgodnja. Kakor se čuje, je Italija predlagala, da konferenca v Carigradu kmalu zopet začne svoja posvetovanja in sicer na novejši podlagi. Velevlasti naj popolnem opuste zahtevo po obnovljenju status quo ante, ki je sedaj po srbsko-bolgarski vojni nemogoče. Nekateri listi pa vedó povedati, da bode balkanske zadeve rešil kongres, ki se snide v Rimu. — Kakor se kaže, hoče tudi Rusija nastopiti drugačno politiko za stran balkanskih zadev. Bivši ruski zastopnik v Sofiji Kojander se ne vrne več na svoje mesto, ampak bode prestavljen v Atene. Kojander je posebno čnil Bolgare in njihovega kneza ter mnogo pripomogel, da je mej ruskim carjem in bolgarskim knezom navstalo nasprotje. Sedaj so pa spoznali v Peterburgu, da Kojandrovo postopanje le škoduje ruskemu uplivu na Balkanu in Rusija bode sedaj skušala se zopet popolnem sprijazniti z Bolgari. Car in njegova vlada so spoznali, da s samim groženjam Rusija le sebi

škoduje v Bolgariji. — Po poslednjih poročilih iz Carigrada, ni resnica, da bi bil kedaj avstrijski veleposlanik prigraval Turčiji, naj odpošlje svoje čete v Vzhodno Rumelijo. Samo ruski veleposlanik Nelidov je vedno Turke k temu silil.

Grška se je bila obrnila do Turčije, da bi se vsa vprašanja, zaradi katerih sta si navskriž, izročila kakemu razsodniku Turčija jej je pa odgovorila, da tega ne more privoliti, ker njijina nasprotja neso načelna. Turčija pa hoče z Grško mirno živeti in želi samo, da Grška pokaže tudi svojo miroljubnost in skuša preprečiti vsake agitacije. Grška vlada je s svojo preveliko vojevitostjo prišla v velike zadrege in sedaj skuša, kako bi si mogla pomagati iz njih. Vojne s Turčijo jej ne kaže začenjati, ker se da že naprej z matematično gotovostjo sklepati, da bi bila tepena. Nekaj pa mora storiti, ker sicer bi izgubila vse zaupanje pri narodu. Predlog, da bi se prepirna vprašanja izročila kakemu razsodniku, imel je le namen, vladi pomagati iz zadrege. Mobilizacija je spravila Grško v velike denarne zadrege. Uradnikom je že začela utrgavati pri plačah od 5—20%. Povišati misli sedaj dohodninski davek in prisiljena je bila vzeti takoimenovano patrijotično posojilo.

Gladstone se je, kakor je bilo že povedano, sporazumel s Parnellom, kake koncesije bi liberalci morali dovoliti Ircem, da bi jih podpirali v parlamentu. **Angleški** listi, liberalni in konservativni, jako grajajo Gladstonovo prijenljivost nasproti Ircem. Posebno jim ne ugaja, da bi sklepom irskega parlamenta smela krona le tedaj ugovarjati, ko bi jej to svetovali irski ministri. Irski ministri se bodo pač malo brigali za blagor skupne angleške države in tako bode irski parlament lahko sklepal Angliji škodljive zakone.

Domače stvari.

— (Izpred policije.) Proti gospodom, ki so v kazinski kavarni „Slovenski Narod“ sežgali, pričela je mestna policija preiskavo, katero je s posebno spretnostjo vodil g. komisar Kavčnik. Ker se je par udeležencev moralo iskati po Štajerskem in drugod, bila je še le v soboto popoldne končna obravnava, pri kateri je bil g. E. Kalin, ki je „Narod“ zažgal, obsojen na 10 gl. gg. Viktor Moró in R. Kavšek, ki sta si na gorečem listu smodki prižgala, vsak na 5 gl. globe. Gg. Moró in Kavšek prijavi sta pritožbo proti obsodbi.

— (Osobne vesti.) Jugoslovanska akademija znanosti izbrala si je v zadnji seji svojim predsednikom znova prečastnega kanonika dra. Fr. Račkega.

— (Slovensko gledališče.) Pod vodstvom g. A. Slobodina predstavljalo nam je dramatično društvo preteklo soboto troje jednodajskih iger, katerih sicer nobena nema pravega jedra, a so vender take, da so nam v zabavo in da izpolnijo večer. V prvi igri „Srce je odkrila“ (poslovenil Ivan Ameriški) odlikovala se je najbolj gospica Vrtnikova, akoravno bi bili želeli malo manj pretiranosti. Dobro so sodelovali gg. Kocelj (Lazar), Čutnik (Prigovec) in Danilo (Kamil) ter gospica Giz. Nigrinova. Vender bi mislili, da bi se ta igra utegnila bolje posrečiti, ko bi ulogo Pavlinke prevzela gospica Zvonarjeva. V drugi igri oziroma burki „Nemški ne znajo“ (spisal J. Alešovec) sta bili glavni ulogi v jako dobrih rokah. Gospica Zvonarjeva (Rezika) in g. Kocelj (župan Korén) igrala sta izborno. G. Sršen (uraden sluga Robát) vzbujal je mnogo veselosti, tudi prizor, ko vaščani Janez, Jože, Tone (gg. Bonač, Šrej in Perdan) kažejo svojo modrost in znanje nemščine, bil je prav dober. Gospoda Danilo in Čutnik igrala sta povoljno, a imela sta le kratki ulogi. Tretja igra bil je po Putlitzu poslovenjeni „Damoklejev meč“. Ta igra igrala se je najbolje. Glavni vspeh pripada brez dvombe g. Zvonarjevi, ki je razposajenega učenca Gregca s pravo virtuoznostjo predstavljala. Gospici Vrtnikova in Nigrinova in gg. Sršen in Danilo pogodili so svoje uloge prav vrlo. Gledališče bilo je dobro obiskano in občinstvo se je dobro zabavalo.

— (Pisateljsko podporno društvo) imelo je preteklo soboto zopet svoj „zabavni večer“. Ker je bil ta zabavni večer šele po „gledališki predstavi“ zbralo se je samo 27 članov, katerim je predsedoval g. dr. Zupanec. Za berilo skrbel je gospod L. Pintar. Čital je jako zanimiv odlomek iz Lukijana, ki je bil s posebno pohvalo vsprejet. Prihodnji zabavni večer bode v 2. dan januarja in predsedoval bode g. J. Zabukovec.

— (Volitve v mestni svet Tržaški) je razpisale deželno namestništvo. Štiri volilne skupine v mestu bodo volile v svetovalnici v drugem nadstropji mestne hiše, in sicer: a) četrta skupina 11. in 12. januarja 1886, vselej od 9. ure dopoludne

do 2. ure popoldne; b) tretja skupina 15. in 16. januarja 1886, vselej od 9. ure dopoludne do dveh popoldne; c) druga volilna skupina 19. januarja 1886, od 10. ure ure dopoludne do 3. ure popoldne; d) prva skupina 23. januarja 1886, od 10. ure dopoludne do 3. ure popoldne. Vsaka teh skupin ima voliti 12 svetovalcev. Volitve v okolici se bodo v vseh šestih okrajih vršile 24. jan. 1886 od 8. ure dop. do 2. ure popoldne in sicer v teh le prostorih: a) v prvem volilnem okraji v ljudske šoli v Škedenji; b) v drugem okraji v ljudske šoli villa Revoltella pri Lovcu; c) v tretjem okraji v ljudske šoli v Vrdeli; d) v četrtem okraji v ljudske šoli v Romanu; e) v petem okraji v ljudske šoli v Trebčah; f) v šestem okraji v ljudske šoli na Proseku. Vsak teh šestih okrajev voli jednega zastopnika. Volitve v vseh skupinah in okrajih bo vodila posebna volilna komisija, obstoječa iz jednega uda mestnega sveta, kakor načelnika, štirih volilcev in vladnega komisarja, katerega določi deželno namestništvo.

— (Lepo božično darilo.) Kakor poroča Graška „Tagespost“ z dne 19. t. m., je koroški deželni zbor tamošnjim deželnim uradnikom in zdravnikom deželnih dobredelnih zavodov vsled njihove prošnje za primerno povečanje plač dovolil, da se vse jim pripadajoče petletnice, katere se doslej neso uštevale v pokojnino, zanaprej uračunajo k pokojnini. Zdravnikom, kateri doslej neso imeli petletnic, so se iste priznale in so se vsem zaprišeženim uradnikom in zdravnikom počenši s 1. januarjem 1886 privolile 10% aktivitetne doklade od vseh sistemizovanih, v pokojnino se uštevajočih dohodkov.

— (Čitalnica na Vrhniki) ima svoj redni občni zbor v soboto 26. t. m. ob 6. uri zvečer s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Volitev novega odbora. 5. Posamični predlogi. Po občnem zboru ob 8. uri zvečer je društvena veselica s petjem, pri kateri se bode po diletantih predstavljala veseloigra „Ravni pot, najboljši pot.“

— (Vabilo) k občnemu zboru „narodne Čitalnice v Cerknici, ki bode dne 27. decembra t. l. ob 5. uri popoldne s sledečim sporedom: 1. Nagovor podpredsednikov. 2. Sporočilo blagajnikovo in tajnikovo. 3. Volitev pregledovalcev računov. 4. Volitev predsednika, blagajnika, petih odbornikov in 2 namestnikov. 5. Nasveti.

— (Čitalnica v Gorajemgradu) priredi v dan 27. decembra t. l. ob 4. uri popoldne svoj VII. občni zbor. Spored; I. Poverjenje zapisnika VI. občnega zbora. II. Govor g. predsednika. III. Polaganje računa za leto 1885. IV. Volitev novega odbora.

— (Tombolo) s petjem, s poučnim govorom, koji govori društvenik g. F. Dolencec in z deklamacijo „Ubežni kralj“, prednaša gospod Josip Krimelj, napravi na Štefanov večer bralno društvo v Železnikih v prostorih g. Fr. Homanna. Pričetek ob 7. uri. Čisti dokodek namenjen je v pomnoženje društvene knjižnice. Najuljudneje vabi k tej veselici odbor.

— (Vabilo k veselici) koje priredijo gledališki in godbeni diletantje na dan sv. Štefana v prostorih g. Rajspe v Mozirji. Vspored: I. Spomin na Štajersko, godba. II. Vzemi jo, godba. III. Eno uro doktor. Burka v 1 dejanji, poslovenil J. Alešovec. IV. Glasovi od Mure, godba. V. Ona me ljubi. Vesela igra v dveh dejanjih. Česki spisal G. Pflieger-Moravsky, poslovenil J. Mohorčič. VI. Hrvatska koračnica, godba. VII. Ples. — Ustopnina 50 kr. Začetek ob 7. uri zvečer. K obilnej udeležbi vabi uljudno odbor.

Telegram „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 21. decembra. Po današnjih izvestjih je grof Taaffe za vnetjem v vratu oblolel. Danes mu je že precej odleglo.

Dunaj 20. decembra. Ker se je na Bečeškem zopet kolera prikazala, zaukazalo se je, da se imajo v Pontablu vagoni, ko se menjavajo, zdravstveno preiskati.

Sofija 20. decembra. Mejnarodna vojaška komisija pripeljala se je včeraj ob 1. uri v Piroto, turški odposlanec Šakir-paša pa zvečer. Delo se je pričelo danes zjutraj. Misli se, da bode komisija le malo časa tukaj ostala.

Benetke 20. decembra. Tukaj in v okolici vnovič nekoliko ljudij za kolero umrlo. Tudi soproga poslanca markéza Bassecourt umrla je za kolero.

Madrid 21. decembra. Vojvodo Sevilksega, ki so ga zaradi dogodka pri dvoru bili zaprli, so zopet izpustili. Stvar pride pred vojaško sodišče.

Aachen 20. decembra. V jami „Gouleg“ v Morsbachu bila včeraj eksplozija. 19 delavcev ponesrečenih, izmed njih dva mrtva iz jame potegnili.

Tujci:

20. decembra.

Pri **Stovan:** Orel z Dunaja. — Jurany iz Reke. — Heumayer z Dunaja. — Filipp iz Hrvaškega. — Slammig z Dunaja. — Comuzi iz Trsta. — Brandt z Dunaja. — Doman iz Budimpešte.

Pri **Waltti:** Schuster z Dunaja. — Kolpacher iz Gradca. — Bartolitsch z Dunaja. — Sawla iz Celovca. — Kralovsky, Steiner z Dunaja.

Tržne cene v Ljubljani

dné 19. decembra t. l.

Pšenica, hktl.	6 0	Špeh povojen, kgr.	—66
Rež,	5 53	Surovo maslo,	—84
Ječmen,	4 87	Jajce, jedno	—2
Oves,	3 09	Mleko, liter	—8
Ajda,	4 39	Goveje meso, kgr.	—64
Proso,	5 2	Telečje	—60
Koruza,	4 87	Svinjsko	—50
Krompir,	2 86	Koštunovo	—35
Leča,	8 —	Pišanec	—18
Grah,	8 —	Golob	—50
Pizol,	8 50	Seno, 100 kilo	2 15
Maslo,	—90	Slama,	2 15
Mast,	—74	Drva trda, 4 metr.	7 76
Špeh frišen,	—56	„ mehka, „	5 60

Meteorologično poročilo.

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
19. dec.	7. zjutraj	748.27 mm.	- 2.8° C	sl. svz.	jas.	0.00 mm.
	2. pop.	748.39 mm.	1.4° C	sl. szh.	obl.	0.00 mm.
	9. zvečer	748.77 mm.	- 0.4° C	sl. za.	obl.	0.00 mm.
20. dec.	7. zjutraj	749.05 mm.	- 1.4° C	brezv.	obl.	0.00 mm.
	2. pop.	748.75 mm.	- 0.2° C	sl. svz.	jas.	0.00 mm.
	9. zvečer	749.35 mm.	- 5.8° C	brezv.	obl.	0.00 mm.

Srednja temperatura — 0.6° in — 2.3°, za 1.3° nad in 0.3° pod normalom.

Dunajska borza

dné 21. decembra t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Papirna renta	82 gld.	90 kr.
Srebrna renta	83	15
Zlata renta	109	15
5% marcna renta	100	15
Akcije narodne banke	866	—
Kreditne akcije	294	50
London	126	15
Srebro.	—	—
Napol.	9	99 1/2
C. kr. cekini	5	98
Nemške marke	61	95
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	127
Državne srečke iz l. 1864	100 gld.	170

Ogrska zlata renta 4%	99 gld.	70 kr.
„ papirna renta 5%	91	50
5% štajerske zemljiše odvez oblig.	104	—
Dunava reg srečke 5%	100 gld.	118
Zemlj obšč avstr. 4 1/2% zlati zast listi	125	60
Prior oblig Elizabetine zapad železnice	115	75
Prior oblig Ferdinandove sev. železnice	105	50
Kreditne srečke	100 gld.	180
Rudolfove srečke	10	18
Akcije anglo-avstr. banke	120	103
Tramway-društ velj	170 gld a. v.	194

Vabilo.

Že mnogo let sem oproščajo se blagotvoritelji čestitanja ob novem letu in ob godovih s tem, da si jemljó oprostne listke na korist mestne ubožne zaklade.

Na to hvalevredno navado usoja se mestni magistrat tudi letos sl. občinstvo opozarjati z dostavkom, da sta razpečavanje oprostnih listkov tudi letos drage volje prevzela gospoda trgovca Karl Karinger na mestnem trgu št. 8 in Albert Schäfer na kongresnem trgu št. 7.

Vrhu tega pa bo mestni magistrat letos te listke po naročilu sl. mestnega odbora pa uradnih organih zaradi lugodnosti p. n. občinstvu razpošiljal tudi po hišah.

Za vsak oprostni listek, bodi si za novo leto bodi si za god, je kakor dosedaj položiti petdeset krajcarjev in na vpisani poli poleg imena pristavit št. št. vzetih listkov.

Velikodušnosti torej niso stavljenе meje. Pismenim pošiljatkam naj blagovoli dodati se razložna adresa.

Imena blagotvoriteljev se bodo sproti razglašala po novinah.

Mestni magistrat Ljubljanski,

dne 10. decembra 1885.

(739-1)

Prave, garantirane

voščene sveče in voščene zavitke

priporoča visokočastiti duhovščini in gospodom trgovcem po najnižji ceni

OROSLAV DOLENEC,

svečar v Ljubljani. (746-1)

Cvet zoper trganje

po dr. Mallču à 50 kr.,

zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otekline, otrple živce in kite itd. V svojem učinku je nepresegljiv in hitro ter radikalno zdravi, kar dokazuje na stotine priznanih iz najrazličnejših krogov.

Prodaja (746-8)

LEKARNA TRNKOCZY

zraven rotovža v Ljubljani.

Razpošilja se vsak dan po pošti.

V „NARODNI TISKARNI“ v LJUBLJANI

je izšla knjiga:

Pariz v Ameriki.

Roman. Francoski spisal René Lefebvre. Poslovenil Stat nominis umbra. Ml. 8°, 535 strani. Stane 60 kr., po pošti 70 kr.

Dr. Popp-ova prava anatherin ustna voda

čudovito dobro upliva pri trganji zob, proti zobobolju, narejanji vinskega kamna, ki se nareja na zobeh, gniťju v ustih in odpravi smrdečo sapo.

Pod imenom „Anatherin ustna voda“ prodajajoče se zdravilo, katero napravilja c. kr. dvorni zobozdravnik dr. J. G. Popp na Dunaji, mesto, Bognergasse št. 2, sem dalj časa rabil v mojej praksi in dosegel jako ugodne, pogostem čudovite vspehe.

Zlasti se je imenovano zdravilo, ki nima v sebi nobene zdravju škodljive tvarine, dobro pokazalo pri trganji zob, zobolju sploh, narejanji vinskega kamna, gniťju v ustih in te bolezni v kratkem odpravilo. Pred vsem sem rabil to sredstvo proti smrdeči sapi, kar je neprijetno za dotičnika samega, še bolj za druge, ki so okrog njega. Mnogi so že prej poskušali razna sredstva brez vspeha, a ko so pa 4—8 tednov po večkrat na dan usta spirali s to vodo, je pa smrdljiva sapa popolnem minula.

To spričujem gosp. dr. J. G. Popp-u na podlagi svojih skušenj.

Lozslau (Prusija), dné 9. januarja 1879.

(327-3)

Dr. Starck,

kraljevi štabni zdravnik izv. službe.

Dobiva se v Ljubljani pri lekarnih J. Swoboda, V. Mayr, U. pl. Trnkoczy, E. Birschitz, G. Piccoli, dalje pri trgovcih C. Karinger, Vaso Petričić, Ed. Mahr, P. Lassnik, bratje Krisper; v Postojni: Fr. Baccarich, lekar; na Krškem: F. Bömehe, lekar; v Idriji: J. Warto, lekar; v Kranji: K. Šavnik, lekar; v Škofjej Loki: C. Fabiani, lekar; v Kočevji: J. Braune, lekar; v Ajdovščini: M. Guglielmo, lekar; v Litiji: J. Beneš, lekar; v Metliki: Fr. Wacha, lekar; v Radovljici: A. Roblek, lekar; v Novem mestu: J. Bergman, D. Rizoli, lekarja; v Kamniku: J. Močnik, lekar; v Trebnjem: J. Ruprecht, lekar; v Crnomlju: J. Blažek, lekar; v Vipavi: A. Leban, lekar

Kri čistilni čaj.

Melbourne 1880.

Odlikovan pri svetovnih razstavah.

Sydney 1879.

Priznano za to, za kar se ponuja, in poleg tega z dovoljenjem c. kr. dvorne pisarne s sklepom z dne 7. decembra 1858 in pozneje z dne 28. marca 1861 s patentom Njega Veličastva cesarja pred ponajanjem zavarovano, kar se še pri nobenem domačem zdravilu ni zgodilo. V tem slučaju gre za že dolgo časa slavoznam

kri čistilni čaj gosp. lekarja Wilhelm-a v Neunkirchen-u na juž. žel., Spod. Avst., kateri je po tisočerihih skušnjah s svojim antiartritnim in antirevmatičnim uplivom s čiščenjem krvi in sokov pri

trganji in revmatizmu

mного pripomogel k zdravju. Da se ozdravi nepravilno mešanje krvi, treba je nekaj časa rabiti kako zdravilo, prirodno vode itd., in na podlagi te skušnje upeljalo se je zdravljenje v toplinah in vodnih zdravilnicah itd. Ravno tako in sicer z izvrstnim vspehom, ne le samo gotovo, ampak bolje in koristeje, kakor vsako zdravljenje v toplinah ozdravi **Wilhelm-ov kri čistilni čaj** (če se dalje časa rabi kot spomladansko, poletno, jesensko in zimsko zdravilo) vse bolezni, ki izvirajo iz **onečiščenja krvi**. Tako blaga se kaže ta tekočina za človeštvo, kakor so različne bolezni, ki izvirajo iz spridenja krvi. Zategadelj je, kjer okoliščine zaradi pomanjkanja časa ali pa sredstev ne dopuščajo običajno kakih dvomljivih toplin, pri trganji po udih, pri vseh zastaranih, trajajočih boleznih (odprtih otročjih nogah, vedno gvoječih ranah), izpuščajih, vsakovrstnih moližjih, grintah, hudih in nevarnih oteklinah, **Wilhelm-ov kri čistilni čaj** jedino in bližnje zdravilo za vsacega, ki si hoče utrditi in ohraniti zdravje in življenje.

Pitje čaja v obliki ovetka zdravilnih zelišč kaže se kot polagoma raztapljajoče in urin goneče sredstvo za notranjo rabo, s čemer cel organizem telesa nekako prešine in v posameznih delih ustanovi normalno odločitev (ako se je kje motila). Zaradi tega je kri čistilni čaj posebno dobro zdravilo pri **bolezni na jetrih in vranici**, nadalje pri **zlati žili, zlatenici, zapiranji vode in slabem zelodeci** itd. Pa tudi bolezni sekundarne nature, kakor napenjanje, zabasanje, polucija, moško slabost, ženski tok itd., škrofeljne itd. radikalno ozdravi **kri čistilni čaj**.

Da tako domače sredstvo, ki se tako zelo potrebuje, lahko zapelje k **steariji in ponarejanju**, se lahko razume, tedaj je treba kri čistilni čaj dobivati naravnost od izvora, namreč od **Fran-a Wilhelm-a, lekarja v Neunkirchen-u** pri Dunaji, ali pa pri spodaj navedenih zalozbah.

Naposled je še omeniti, da jeden zavitek zadosti za osem dnij in da je vsakemu zavitku dodan navod, kako rabiti, v raznih jeziki. Cena zavitku avst. velj. gld. 1.—

Brošura o zdravilnih vspehih zastoji in franko.

V Ljubljani: Peter ... Anton Leon, lekar; ... V Kranju: ... v Metliki: Fr. Wacha, lekar; V Rudolfovem: Dom. Rizzoli, lekar. (744-1)

Primerno božično darilo,

kakeršnega se boljšega misliti ne moremo, povodom rodbinskega praznika, je

dober šivalni stroj,

kajti pomnoži s svojo delavno silo domače blagostanje in je razen tega v lepej moderni opravi pravi kinč za vsako rodbinsko sobo.

Dobro narejeni stroj dela povprek dvanajstkrat hitreje, kakor najbolj spretna roka, ter šiva enakomerneje in trdnejše.

Mari si morete misliti kako darilo, ki bi bilo pripravnejše, da se postavi pod božično drevesce?

Pri napravi šivalnega stroja je pa za neizvedenca treba velike previdnosti.

Ako je stroj zastarane konstrukcije, nezadostno uravnan za rabo, ali so važni deli celo iz železa mesto iz jekla, gotovo kmalu ne bode za rabo in postaviti se bode moral v kot, kakor nič vredna stvar, in ženske bodo, kakor poprej, morale šivati z roko.

Tedaj se je treba, kadar se omišlja šivalni stroj, obrniti na kako stalno in priznano podjetje, katero daje razen temeljitega pouka v rabi in večletnega jamstva še posebne olajšave v plačevanji.

Podpisani pijazno opozarja na vse tu povedano in se priporoča ter uljudno vabi vsa občinstvo na ogled njegove

zaloge šivalnih strojev.

IVAN JAK v Ljubljani (Hôtel Evropa)